

Copyright © 2019 by LAURA LIPPMAN
All rights reserved

Copyright © CRIME SCENE PRESS, 2019 pentru această ediție.
Toate drepturile rezervate, inclusiv dreptul de a reproduce fragmente din carte.

CRIME SCENE PRESS

Piața Presei Libere nr. 1

e-mail: redactia@crimescenepress.ro

tel.: 021.317.91.37; 021.317.91.42; fax.: 021.317.91.42

www.crimescenepress.ro

CRIME SCENE PRESS

Director editorial: GEORGE ARION

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LIPPMAN, LAURA

Doamna din Lac / Laura Lippman ; trad. din lb. engleză de George Arion

Jr.. - București : Crime Scene Press, 2019

ISBN 978-606-8959-46-7

I. Arion, George, jr. (trad.)

Coperta: ALEXANDRA BARDAN

Redactor: ALEXANDRU ARION

Tehnoredactor: LAURA TIBĂR

Bun de tipar: noiembrie 2019

Tipărit în România

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

Laura Lippman

Doamna din Lac

traducere din limba engleză
de George Arion Jr.

CRIME SCENE PRESS
2019

Te-am văzut o dată. Eu te-am văzut și tu m-ai zărit pentru că m-ai surprins când te priveam, când te vedeam. Înainte și-napoi, înainte și-napoi. Așa fac femeile frumoase. Își încrucișează privirile, apoi se măsoară reciproc din cap până-n picioare. M-am prins imediat că nu te-ai îndoit vreodată că arăți bine și că aveai încă obiceiul să te uiți la toată lumea dintr-o încăpădere ca să fii sigură că tu arăți cel mai bine. Ai studiat mulțimea de oameni de pe trotuar și ochii tăi au dat peste ai mei, chiar și numai o clipită, apoi ți-ai mutat privirea. Sigur m-ai văzut, sigur ai făcut calculele. Cine a câștigat? Bănuiala mea e că ți-ai oferit ție cununa de lauri pentru că ai văzut o negresă, și încă una săracă. E ciudat cum în regatul animalelor e exact pe dos – masculul se dă în spectacol pentru femelă, o curtează cu ajutorul penajului superb sau al coamei bogate și încearcă mereu s-o impresioneze mai tare decât ceilalți. De ce la oameni e invers? N-are sens. Bărbații au nevoie de noi mai mult decât avem noi nevoie de ei.

În ziua aceea tu erai în minoritate pentru că erai în cartierul nostru și aproape aproape toți m-ar fi ales pe mine, care sunt mai tânără, mai înaltă, mai apetisantă. Poate că și soțul tău, Milton, m-ar fi ales pe mine. Parțial din cauza lui te-am observat pe tine pentru că stătea lângă el. Arăta exact ca tatăl lui, de care îmi amintesc cu afecțiune. Despre Milton nu pot spune același lucru. Din felul în care lumea s-a strângea în jurul lui pe treptele templului și îl bătea pe spate sau îi strângea mâinile mi-am dat seama că trebuia să fi murit chiar tatăl lui. Și din felul în care așteptau toți să-l consoleze mi-am dat seama că Milton e un nabab.

Deși trăiesc de atâta timp lângă locul acela n-am învățat nici până acum să-i pronunț numele, cu toate consoanele alea în plus.

Mi se părea că sună ca un comediant de la Ed Sullivan Show care vorbește cu un accent dubios.

Templul e la o distanță de un cvartal de parc. De parc și de lac și de fântână. Nu ți se pare interesant? Probabil că în după-amiaza aceea făceam un ocol spre Druid Hill, cu o carte în geantă. Nu că-mi plăcea prea mult să stau pe-afară, dar în apartamentul nostru erau opt oameni – tata și mama, soră-mea și cei doi frați, cei doi băieți ai mei și eu – și n-aveam nicio clipă de liniște, cum zice tata. Îmi strecuram o carte-n geantă – Jean Plaidy sau Victoria Holt – și ziceam „Mă duc la bibliotecă” și pe Mama n-o lăsa inima să zică nu. Nu mi-a reproșat niciodată că m-am combinat cu două lepădături de bărbați și că de fiecare dată m-am întors acasă ca o piață rea. Eram primul ei copil și cel pe care-l iubea cel mai mult. Dar nu îndeajuns încât să-mi ierte o a treia greșală. A stat cu gura pe mine să mă întorc la școală, unde am devenit asistentă. Asistentă. Pe-atunci nici prin cap nu-mi trecea să aleg o slujbă care te obligă să atingi oameni pe care nu vrei să-i atingi.

Când atmosfera de acasă devenea insuportabilă, când erau prea multe trupuri și glasuri, ieșeam în parc și mă plimbam pe alei, înghițeam liniștea cu nesaț, mă așezam pe o bancă și rătăceam prin Anglia de odinioară. Mai târziu mi s-a zis că sunt o persoană cumplită că m-am mutat de una singură, că mi-am lăsat copiii numai cu bunicii, deși eu mă gândeam mereu la ei. Aveam nevoie de un bărbat, și nu de orice bărbat, tații băieților îmi arătasera asta cu vârf și indesat. Trebuia să găsec un bărbat care să ne întrețină pe noi toți. Ca să-l găsec, aveam nevoie să fiu singură o vreme, chiar dacă asta însemna să mă mut cu prietena mea Laetitia, care practic era experta în materie de cum să-i faci pe bărbați să-ți plătească tot ce-ți trece prin minte. Mama era de părere că, dacă vrei să momești un șoarece, brânza pe care i-o lași drept momeală trebuie ca, măcar, să arate puțin apetisantă. Ori îi iei stratul mucegăit de deasupra, ori o pui în capcană cât să nu se vadă mucegaiul. Trebuia să arăt bine și mai trebuia și să arăt ca o femeie care n-are nicio grijă

pe lume și nu puteam să fac asta în apartamentul supraaglomerat din Auchentoroly Terrace.

Okay, poate că până la urmă mă vedeam apucându-mă de o slujbă care mă obliga să ating oamenii pe care nu voiam să-i ating.

Dar ce femeie nu face asta? Și tu ai făcut-o, cred, când te-ai căsătorit cu Milton Schwartz, pentru că nimeni nu se poate îndrăgosti ca-n povești de acel Milton Schwartz pe care l-am cunoscut eu.

Era – îmi amintesc dacă reușesc să-mi dau seama ce vârstă aveau copiii mei – în 1964, toamna târziu, când o răcoare discretă începea să se insinueze în aer. Tu aveai o pălărie neagră, simplă, fără boruri sau voal. Pun pariu că lumea îți zicea că arăți ca Jackie Kennedy. Pun pariu că-ți plăcea, chiar dacă negai de fiecare dată cu un râset care parcă spunea Cine, eu? Vântul îți ciufulea părul, dar nu mult – îți făcuseși coafura cu gel. Purta un palton negru, cu blană la gât și mâneci. Crede-mă, țin minte paltonul ăla. Și, Doamne, Milton semăna așa mult cu taică-su că abia atunci mi-am dat seama că bătrânul domn Shwartz era destul de tânăr și destul de chipș când eram eu copil. Când eram mică și cumpăram bomboane de la el din magazin îmi ziceam că e bătrân. N-avea nici măcar patruzeci de ani pe atunci. Acum eu aveam douăzeci și șase, iar Milton probabil aproape patruzeci și tu erai lângă el și nu mi-a venit să cred ce femeie mișto își găsisse. Poate că acum s-a mai îmbunătățit, mi-am zis. Oamenii se schimbă, chiar se schimbă, se schimbă. Și eu m-am schimbat. Doar că n-o să afle nimeni niciodată.

Tu ce-ai văzut? Nu-mi amintesc cu ce eram îmbrăcată, dar pot să-mi dau cu presupusul. Un palton, prea subțire chiar și pentru ziua aceea călduță. Probabil era din vreo cutie a milei, scămoșat și ponosit și cu tivul destrămat. Niște pantofi cu toc uzați. Pantofii tăi, în schimb, erau negri și lucioși. Eu nu aveam nimic pe picioare. Tu, în schimb, aveai genul de ciorapi care aproape strălucesc.

Mi-am dat seama de tertip: ca să atrag un bărbat cu bani trebuia să pară că n-am nevoie de bani. Trebuia să-mi găsec o slujbă unde bacșiușul se dă sub formă de bancnote mari, nu mărunțiș aruncat în silă pe masă. Problema e că locurile de genul ăla nu

angajau negrese, nu ca ospătărițe. Singura dată când am reușit să-mi găsec ceva la un restaurant am spălat vase, în spate, departe de bacșișuri. Restaurantele de top nu angajau chelnerițe femei nici dacă erau albe.

Trebuia să fiu creativă, să găsec o slujbă undeva unde să întâlnesc genul de bărbați care-ți cumpără lucruri, care lucruri să mă facă atrăgătoare pentru bărbații care jucau pe mize mai mari, să mă ajute să urc tot mai sus. Știam ce presupunea chestia asta, ce trebuia să dau la schimb. Nu mai eram fetișcană, o dovedeau cei doi copii ai mei.

Așa că atunci când m-ai văzut – și sunt sigură că m-ai văzut, ni s-au intersectat privirile și ne-am uitat una în ochii celeilalte – ai văzut boarfele cu care eram îmbrăcată, dar mi-ai văzut și ochii verzi, nasul drept, chipul de la care mi s-a tras porecla, deși mai târziu aveam să întâlnesc un bărbat care mi-a zis că semăn cu o ducesă, nu cu o împărăteasă, că ar trebui să mă cheme Helen pentru că sunt atât de frumoasă că pot declanșa un război. Și nu cumva tocmai am făcut-o? Nu știu cum altfel i-ai putea spune. Poate că nu-i un război mare, dar tot război e, unul în care bărbații s-au întors unul împotriva celuilalt, în care aliații au devenit vrăjmași. Și totul din cauza mea.

Într-o străfulgerare mi-ai arătat unde voiam să ajung și cum să ajung acolo. Mai aveam o șansă. Mai aveam un bărbat.

Pe cât de mic poate fi uneori Baltimore, nu mi-a dat prin cap că o să ne mai întâlnim vreodată. Tu nu erai decât femeia care s-a căsătorit cu adolescentul nesuferit care mă chinuia, iar acum băiatul nesuferit era un bărbat arătos care-și îngropa tatăl. Am nevoie de un soț ca ăsta, mi-am zis. Nu un alb, bineînțeles, dar un bărbat care să-mi poată cumpăra un palton cu blană la gât și la mâneci, un bărbat pe care să-l respecte toți. O femeie valorează doar cât bărbatul de lângă ea. Tata m-ar fi pocnit dacă m-ar fi auzit, m-ar fi pus să caut și să memorez versetele din Biblie despre deșertăciune și mândrie. Dar ce făceam nu era deșertăciune. Aveam nevoie de un bărbat care să mă ajute să am grijă de copii. Un bărbat bine are

nevoie de o femeie frumoasă – de asta mi-am dat seama în ziua aia. Tu erai acolo ca să-l îmbărbătezi pe Milton, să-l ajuți să-și îngroape tatăl, dar stăteai și mărturie pentru eforturile și succesul lui. Nu-mi vine să cred că l-ai părăsit după numai un an, dar recunosc că moartea schimbă oamenii.

Slavă Domnului, pe mine m-a schimbat moartea mea.

Când trăiam, eram Cleo Sherwood. Când am murit, am devenit Doamna din Lac, o ființă respingătoare și frântă, scoasă din fântână după ce-am stat la murat luni întregi, întâi prin iarna rece, apoi prin primăvara aia nehotărâtă și obraznică, aproape până-n toiul verii. Fața mi-a dispărut, la fel și mare parte din carne.

Și nimănui nu i-a păsat până n-ai venit tu, până nu mi-ai pus porecla aia tâmpită, până n-ai început să bați pe la uși și să deranjezi lumea, până nu te-ai dus în locuri unde n-ar fi trebuit să te duci. Nimănui în afara membrilor familiei mele n-ar fi trebuit să-i pese. Eram o fată de culoare care a plecat la întâlnire cu persoana greșită și n-a mai fost văzută vreodată. Tu ai apărut la sfârșitul istoriei mele pe care l-ai transformat în începutul poveștii tale. De ce a trebuit să faci asta, Madeline Schwartz? De ce n-ai putut să stai potolită în casa ta superbă și în mariajul tău decent și să mă lași să zac pe fundul fântânii? Acolo eram în siguranță.

Toată lumea era mai în siguranță când zăceam acolo.

Maddie
Octombrie 1965

– Cum adică l-ai invitat pe Wallace Wright la cină?

Maddie Schwartz își dori să nu fi rostit întrebarea în clipa în care îi ieși pe gură. Maddie Schwartz nu se purta ca femeile de la emisiunile de divertisment sau din cântecele de la televizor. Ea nici nu cicălea, nici nu complota. Nu-i trebuia să audă vreo piesă a lui Jack Jones ca să-și amintească să-și aranjeze părul și să se machieze înainte ca soțul ei să ajungă acasă de la serviciu. Maddie Schwartz se mândrea cu faptul că e imperturbabilă indiferent de situație. Fie că-l invitai pe șefu' în vizită în ultima clipă, că te înfățișai cu doi veri din Toledo despre care nu mai vorbești vreodată sau că apăreai cu un prieten vechi din școală, Maddie se ridica mereu la înălțimea provocării. Își controla gospodăria la fel ca mama ei, cu inteligență, tenacitate și o organizare lipsită de orice efort – de orice efort *aparent*.

Spre deosebire de mama ei, ea făcea toate aceste minuni domestice cheltuind cu mâna largă. Cămășile lui Milton ajungeau la cea mai bună spălătorie din cartierul North Baltimore, chiar dacă era la mulți kilometri distanță de traseul ei obișnuit (ea le lăsa acolo, iar el le lua). O fată venea să facă curat în casă de două ori pe săptămână. „Faimoasele” ei chifle erau scoase din conservă și avea congelatorul plin cu lucruri esențiale. La petrecerile mai ambițioase – cea de Anoul Nou alături de colegii lui Milton de la firma de avocatură și petrecerea spontană de primăvară, care avusese un asemenea succes că se simțiseră obligați s-o țină în

fiecare an angaja o firmă de catering. Lumea se simțea extrem de bine la petrecerea din primăvară, vorbeau tot anul despre ea cu o nerăbdare sinceră.

Da, Maddie Schwartz se descurca foarte bine în rolul de amfitrionă, așa că îi plăcea să-l joace. Cel mai tare se mândrea cu capacitatea ei de a organiza o petrecere când era luată aproape prin surprindere. Chiar și când nu-i plăcea câte-un oaspete, nu se plângea niciodată. Prin urmare, Milton avea tot dreptul să fie uluit de tonul ei iritat din după-amiaza aceea târzie de octombrie.

– Am crezut că o să te bucuri, zise Milton. E destul de, știi tu, celebru.

Maddie se adună repede.

– Nu mă lua în seamă, mi-e teamă doar că el e obișnuit cu niște cine mai cu ștaif decât o să am eu timp să încropesc. Crezi că reușesc să-l farmec cu o ruladă de carne și niște cartofi gratinați? Bănuiesc că dacă te cheamă Wallace Wright ai parte numai de homar Thermidor și *steak Diane*...

– Parcă zicea că vă cunoașteți din școală.

– Ah, era o diferență de mulți ani între noi, zise Maddie, știind că generosul ei soț urma să tragă concluzia că Wallace Wright era mai în vârstă.

De fapt, era cu doi ani mai mic decât ea, doar cu o clasă în urma ei la Park School – și cu multe trepte sub ea pe scara socială a liceului.

Pe atunci îl chema Wally Weiss. Astăzi, abia dacă apucaii să deschizi WOLD-TV că dădeai cu ochii de Wallace Wright. Prezentă știrile de după-amiază, unde le lua interviuri vedetelor care treceau prin Baltimore, și seara mai prezenta și „Wright at Night”, o emisiune destul de nouă care se ocupa de plângerile consumatorilor. În ultima vreme, când îndrăgitul prezentator de la WOLD, Harvey Patterson, mai făcea gestul rar să-și ia liber seara, Wallace îi ținea locul.

Și – cu toate că trebuia să fie un secret bine păstrat la WOLD – Wally mai era și vagabondul fără voce care prezenta *Donadio*,

emisiunea pentru copii difuzată sâmbăta. *Donadio* era răspunsul lipsit de imaginație al orașului Baltimore la clovnul Bozo, nu vorbea niciodată și avea chipul mereu ascuns sub straturi groase de machiaj. Însă Maddie își dăduse seama cine se ascundea sub deghizarea aceea când Seth se uita la emisiune în copilărie.

Acum, Seth era în clasa a zecea. Ea nu se mai uitase la *Donadio* de ani buni, și de altfel nici pe WOLD. Prefera WBAL, cel mai vizionat post de televiziune.

– Wallace Wright ăsta e de treabă, continuă Milton. Nu-i deloc plin de el. Ți-am zis, jucăm împreună tenis pe terenurile alea noi din Cross Keys.

Lui Milton îi cam plăcea să se dea mare că știe nume de celebrități și era suficient de fleț încât să se lase impresionat de faptul că joacă tenis cu cineva cunoscut de la TV, chiar și cu un individ cunoscut drept Ceața de la Prânz din pricina timbrului său de bariton. Scumpul de Milton, cum se lăsa el impresionat de vedete! Maddie nu-i putea reproșa înclinația pentru cultul eroilor, pentru că ea însăși avusese de câștigat de pe urma acestei admirații. Chiar și după optsprezece ani de căsnicie mai existau momente în care el o privea de parcă încă nu și-ar fi dat seama cum izbutise să pună mâna pe un asemenea premiu.

Ea îl iubea, chiar îl iubea, aveau un trai armonios împreună și, cu toate că în public se lamenta exact cât trebuie că unicul lor fiu urma să plece peste doi ani la facultate, în sinea ei abia aștepta momentul. Simțea că parcă ar fi trăit într-una dintre dioramele făcute de Seth dintr-o cutie de pantofi – de fapt, să fim serioși, le făcea ea – în școala generală, dar că acum, în sfârșit, capacul era ridicat și pereții se năruiau. Milton se apucase de curând să ia lecții de zbor și o întrebase ce părere ar avea despre o a doua casă, de astă dată în Florida, dacă-i plăcea partea atlantică sau golful, dacă prefera insula Boca sau Naples.

Astea-s singurele variante? se întrebase ea. *Cele două maluri ale Floridei? Doar lumea e mai mare de-atât!* Însă nu spusese decât că i se părea că i-ar plăcea Naples mai mult.

Așeză receptorul în furcă își dădu voie să ofteze. Era pe final de octombrie și zilele de Yamim Noraim se terminaseră în sfârșit. Se săturase să facă întruna pe amfitrioana, era exasperată de întreruperile aduse tabieturilor sale. Rosh Hashanah¹ și Yom Kippur² ar fi trebuit să fie o perioadă de reflecție interioară, de cugetare, însă Maddie nu-și amintea când reușise ultima oară să se roage înainte de sfârșitul postului. Casa revenise la normal, iar acum Milton voia să aducă un alt musafir, și încă pe Wally Weiss.

Însă era esențial să-l impresioneze pe Wallace Wright cu cina. Piepții de pui care se dezghețau în frigider puteau să mai reziste o zi. Dar rulada de carne, chiar pusă alături de cartofii gratinați, n-ar fi transmis ce trebuie. Maddie avea un truc pentru o tocăniță de vită după care se înnebunea toată lumea. Poate că nu era la nivelul Juliei Child, dar nu mai rămânea niciodată nimic pentru a doua zi. Nimeni nu-și dăduse seama că ingredientul-cheie erau două conserve de supă cremă de ciuperci Campbell's și niște vin. Șmecheria era să înconjori tocana cu alte lucruri care sugereau elegantă și planificare minuțioasă – *biscuits* de la brutăria lui Hutzler, pe care Maddie îi păstra în congelator tocmai pentru astfel de ocazii; o salată Caesar fără brânză în care Milton o să amestece dressing-ul chiar la masă pentru ca apoi s-o taie la fel ca ospătarii de la Marconi's. O să-l trimită pe Seth la Goldman's după un tort – până la urmă, era o bună ocazie să mai exerseze la volan. O să-i spună că are voie să-și ia orice *fast food* își dorește. Fără îndoială că avea să-și aleagă *trayf*³, însă nu era o problemă, singura pretenție a lui Milton era ca în casă să nu existe decât mâncare kosher.

Maddie verifică barul. Erau bine dotați, ca de obicei. Înainte de cină o să bea două rânduri de cocktailuri – gata, îi venise o idee, o să prepare ceva sofisticat cu alune, sau poate o să ungă

1 Anul Nou iudaic. În emisfera nordică să se sărbătorește la începutul toamnei.

(n. red.)

2 Ziua Ispășirii, este cea mai însemnată sărbătoare evreiască. Extrem de austeră, cuprinde și un post negru de 24 de ore. (n. red.)

3 Cuvânt în limba idiș care desemnează orice fel de mâncare care nu este kosher. (n. red.)

niște bucățele de pâine prăjită cu paté –, la masă o să curgă vinul, iar după aceea brandy și coniac. Nu-și amintea ca Wally să fi băut prea mult, dar la fel de adevărat era că nu mai vorbise cu el din vara în care ea împlinise șaptesprezece ani. Nimeni nu bea pe atunci. Toată lumea din gașca lui Maddie bea acum.

Bineînțeles, el probabil că se schimbase. Toată lumea se schimbă, dar mai ales băieții adolescenți cu coșuri. Se zice că e o lume a bărbaților, dar nimeni n-o să spună vreodată că ar fi o lume a băieților. Maddie descoperise acest lucru chiar sub nasul ei, când Seth intrase la liceu. Îi spusese să mai aibă răbdare, că o să se înalte cât tatăl lui până la urmă, că fața lui o să devină netedă și frumoasă, iar profețiile ei se îndeplineseră.

Nu i-ar fi putut spune vreodată același lucru lui Wally. Wally cel mic și pricăjit, care tânjise după ea. Se folosise de fixația lui când putea obține vreun avantaj de pe urma ei. Până la urmă, asta fac fetele, asta e puterea pe care o au la dispoziție. Pe cine voia să păcălească el? Poate că se înălțase, că-i dispăruseră coșurile, că-și aranjase părul, dar toată lumea din Northwest Baltimore știa că e evreu. Wallace Wright!

Oare se căsătorise? Maddie își aminti ceva despre o soție, poate chiar și de un divorț. Soția nu era evreică, de asta era sigură. Hotărî să echilibreze balanța și să mai invite un cuplu, pe soții Rosengren. Ei aveau să facă ochii cât cepele și să rămână cu gura căscată de mirare la poveștile spuse de Wally, reacții pe care lui Maddie îi era imposibil să le mimeze. Nu putea nici să-l vadă pe Wallace fără să-l vadă pe Wally. Oare era la fel și pentru el? Avea s-o vadă pe Maddie Morgenstern care sălășluia înăuntrul lui Maddie Schwartz? Avea să considere varianta actuală o îmbunătățire față de cea veche? Fusesse cândva o fată superbă, n-avea cum să nege, însă cumplit, aproape tragic de naivă. După douăzeci de ani, nu făcuse altceva decât să crească un copil și riscase să devină banală.

La treizeci și șapte de ani, luase ce era mai bun din ambele ei vieți. În oglindă vedea o femeie frumoasă, cu o înfățișare încă